

„...lokalne vlasti su jedan od glavnih temelja svakog demokratskog poretka...“
- preambula Europske povelje o lokalnoj samoupravi

Udruga općina u
Republiци Hrvatskoj

Kontakt
Zagreb, Hrgovići 59
Tel. 01/3689-153
info@udruga-opcina.hr

Uvodnik

Poštovani čitatelji,

pred vama je posljednji broj *Newsletter-a* Udruge općina u 2010.

Godina iza nas bila je puna događanja značajnih za hrvatsku lokalnu samoupravu. Njezin početak obilježilo je donošenje Zakona o plaćama u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave radi kojega smo se obratili Ustavnomu sudu prijedlogom za ocjenu ustavnosti, smatrajući, u bitnome, da navedeni Zakon povređuje ustavno načelo zabrane diskriminacije. Odluku Ustavnoga suda još čekamo. Pohvalili smo sadržaj Smjernica i načela za funkcionalnu decentralizaciju i teritorijalni preustroj usvojenih u srpnju ali i negodovali zbog promjena Zakona o porezu na dohodak koje su lokalnoj samoupravi oduzele značajna sredstva. Zbog potonjeg smo, da podsjetimo, zajedno sa Udrugom gradova i Hrvatskom zajednicom županija, zatražili sastanak s predsjednikom Vlade kako bismo raspravili mogućnost osnivanja stalnog koordinativnog tijela hrvatske Vlade i lokalne samouprave. Odgovor predsjednice Vlade još čekamo.

Protekle godine Udruga je nastavila aktivnosti na području međunarodne suradnje. Slijedom toga, u ovom broju možete pročitati više o zapaženom izlaganju koje je predsjednik Đuro Bukvić održao na sastanku Zajedničkog savjetodavnog odbora s Hrvatskom, održanom tijekom prosinca u Odboru regija u Bruxelles-u, kao i detalje o sporazumu o suradnji koji je Udruga općina potpisala s Nacionalnom udrugom općina Italije.

Broj 8 / 2010.

Nedostacima sustava urbanog planiranja u zemljama jugoistočne Europe bavi se NALAS u okviru projekta "Komparativna analiza zakonskih okvira relevantnih za urbanizam u zemljama članicama NALAS-a". Više detalja o samom projektu pročitajte u članku "Tko je kriv za urbicid?".

Vesna Fabris na zanimljiv je način prokomentirala tumačenje članka 6. Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju koje je na svojoj web stranici objavilo Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja RH. Iako na trenutke šaljiv, tekst posve ozbiljno otkriva do koje mјere upute državnih tijela ponekad mogu biti u neskladu sa stvarnim svjetom i zdravom pameću.

O tome kako su tijekom protekle godine s lokalnom samoupravom i Udrugom općina komunicirala neka državna tijela pročitajte u tekstu koji se temelji na kratkoj anketi provedenoj među članicama. Rezultati ankete pružaju mnogo elemenata za promišljanje naše buduće komunikacijske strategije.

Na kraju, uz potporu svojih članica Udruga općina prebrodila je i ovu tešku godinu. U želji da nam svima 2011. bude bolja i sretnija želimo vam ugodne blagdane!

Mladen Ivanović

Odbor regija: Zajednički savjetodavni odbor za odnose EU-Hrvatska **Hrvatski problemi u lokalnoj samoupravi slični europskim, ali je novaca manje**

U Bruxellesu je 9. prosinca održana sjednica Zajedničkog savjetodavnog odbora za odnose s Hrvatskom u okviru Odbora regija (CoR), vrlo važnog savjetodavnog tijela EU-a.

Razmjena mišljenja vođena je na temu aktualnih promjena, proširenja EU-a, teritorijalne strukture i nadležnosti lokalnih i regionalnih vlasti u EU-u kao i financiranja lokalne i regionalne samouprave u EU-u i u Hrvatskoj.

Hrvatsko izaslanstvo broji 11 članova među kojima su u Bruxellesu pri-sutni bili supredsjedatelj zajedničkog odbora i župan Dubrovačko-neretvanske županije Nikola Dobroslavić, predsjednik Udruge općina i načelnik općine Lukač Đuro Bukvić, načelnik općine Brinje Ivica Mesić, župan Karlovačke županije Ivan Vučić te dopredsjednik Udruge gradova i gradonačelnik Vukovara Željko Sabo. Kao predstavnici Unije na sastanku je sudjelovala druga supredsjedateljica Zajedničkog odbora Linda Gillham iz Ujedinjenog kraljevstva, zatim članica Flamanskog parlamenta Mia de Vits, finska EU-parlamentarka iz Laitile Pauliina Haijanen i talijanski parlamentarac iz regije Marche Gian Mario Spacca.

Sudjelujući u raspravi predsjednik Udruge Općina Đuro Bukvić govorio je o suštini problema vezanih za teritorijalni ustroj RH i o promjenama koje je najavila Vlada a koje bi morale uvažiti neke životne činjenice. Napomenuo je kako je sustav financiranja lokalne samouprave u Hrvatskoj uspostavljen prije 18 godina i od toga se vremena tek neznatno mijenjao, a temelji se na prihodima od poreza na dohodak. Taj sustav nije u suštini loš, drži Bukvić, no njegov je veliki nedostatak što lokalne zajednice s nižom stopom gospodarskog razvoja ili nižom gustoćom naseljenosti mogu s osnove prihoda

od poreza na dohodak teško ostvariti sredstva koja će im omogućiti kvalitetno planiranje i organizaciju pružanja usluga koje građani očekuju. Dodatna otežavajuća okolnost sada je i recesija odnosno povećanje broja nezaposlenih. Vlada RH je tijekom proteklog desetljeća putem Fonda za regionalni razvoj pokušavala umanjiti te disparitete, a alati finansijske potpore koji stoje u raspolaganju Hrvatskoj iz pretpri stupnih fondova EU-a također su od ogromne važnosti ali ne i u cijelosti iskorišteni. Kao poseban problem financiranja hrvatske lokalne samouprave je i činjenica da je Hrvatska još uvijek visoko centralizirana država.

Đuro Bukvić je izrazio zadovoljstvo zbog upriličene razmjene neposrednih iskustava i mišljenja između Hrvatske i EU-a koja pruža mogućnost učenja iz dobre odnosno loše prakse prije no što Hrvatska postane članicom Unije, sve u cilju kreiranja što pravednije i učinkovitije prakse. (V.F.)

I formalno započela suradnja Udruge općina i Nacionalne udruge općina Italije

Predsjednik Udruge općina Đuro Bukvić i glavni tajnik Nacionalne udruge općina Italije (*Associazione Nazionale Comuni Italiani* - [ANCI](#)) Alessandro Gargani potpisali su 14. prosinca 2010. u Rimu sporazum o suradnji.

Navedenim sporazumom Udruga općina uključila se u implementaciju projekta SEENET kojeg financira talijanska vlada, a u čijoj implementaciji sudjeluje nekoliko talijanskih regija. Cilj projekta je poticanje dijaloga među državama, institucijama i lokalnim zajednicama na području jugoistočne Europe u cilju njegovanja suradnje uključenih područja i dugoročnog partnerstva na regionalnoj razini. Planirano trajanje projekta je 3 godine.

Prema sporazumu, ANCI će podmiriti troškove i brinuti za pravovremenu implementaciju projektnih aktivnosti, dok se Udruga općina putem svojih predstavnika obvezuje aktivno sudjelovati u organiziranim konferencijama, radionicama, razmjeni dobre prakse i izradi dokumenata koji utvrđuju zajedničke stavove o određenim pitanjima.

Osim Udruge općina sporazum o suradnji s ANCI-jem potpisalo je i nekoliko udruga lokalne samouprave iz drugih država u regiji (Srbije, Makedonije, Crne Gore, Albanije i Kosova) kao i predstavnici NALAS-a.

Tko je kriv za urbicid?

Jesu li problemi urbanog planiranja u jugoistočnoj Europi stvoreni lošim zakonima, lošom praksom ili nečim trećim?

Odgovor na ovo pitanje bit će potražen kroz novi projekt Mreže udruga lokalnih vlasti u jugoistočnoj Europi (NALAS) pod nazivom "**Komparativna analiza zakonskih okvira relevantnih za urbanizam u zemljama članicama NALAS-a**", koji se provodi uz potporu Otvorenog regionalnog fonda za modernizaciju komunalnih usluga GTZ-a (Deutsche Gesellschaft für Technische Zusammenarbeit).

Prvi poticaj za pokretanje projekta došao je iz NALAS-ove Radne skupina za urbano planiranje sastavljane od urbanističkih i drugih stručnjaka iz udruga lokalnih vlasti u jugoistočnoj Europi. Naime, nakon inicijalne analize rezultati radne skupine pokazali su da glavni nedostaci sustava urbanog planiranje počivaju na neadekvatnom zakonskom okviru i nezadovoljavajućoj provedbi zakona.

Ti problemi vode nekoherentnom urbanom razvoju, stvarajući lančane reakcije različitih disfunkcionalnosti u područjima prometa, javne dostupnosti, zelenih površina, arhitektonskih spomenika itd., koji imaju izravan utjecaj na život i zdravlja građana. Stručnjaci se slažu da pravni okvir treba dati prioritet koherentnim intervencijama u urbanu strukturu koja će uvjek osiguravati javni interes i javno dostupne koristi.

Ove su činjenice dovele do pokretanja projekta "Komparativna analiza zakonskih okvira relevantnih za urbanizam u zemljama članicama NALAS-a". GTZ-ov Otvoreni regionalni fond za Modernizaciju komunalnih usluga osigurat će finansijsku i stručnu pomoć tijekom provedbe projekta.

Cilj projekta je definirati glavne skupine nedostataka u zakonskim okvirima i dati preporuke za poboljšanje relevantnih nacionalnih zakonodavstava, dok će naglasak biti stavljen na zakone i postupke koji

reguliraju legalizaciju i integraciju neformalnih (ilegalnih) naselja. Za kraj projekta, komparativna studija o trenutnoj situaciji u jugoistočnoj Europi s uključenim preporukama bit će tiskana na jezicima iz regije.

Projekt će trajati tijekom 2011. godine, a provodit će ga Stalna konferencija gradova i opština (SKGO), nacionalna udruga lokalnih vlasti u Srbiji.

U projektu sudjeluje trinaest udruga lokalnih vlasti, članica NALAS-a, koje su već delegirale svoje predstavnike. Uloga lokalnih stručnjaka je opisivanje trenutnog stanja nacionalnih zakonodavstava, a svaki od predstavnika će također poduprijeti zagovaračke aktivnosti svoje udruge u cilju poboljšanja pravnog okvira u skladu s preporukama iz završne studije.

Kako bi ostvarili cilj - bolji pravni okvir za urbanističko planiranje u regiji jugoistočne Europe - angažman širokog spektra dionika potreban je kako u javnom tako i u privatnom sektoru. U tom smislu, NALAS i SKGO uputili su otvoreni poziv svim zainteresiranim organizacijama, urbanističkim stručnjacima i njihovim udruženjima za sudjelovanje u projektu.

Kontakt osoba za dodatne informacije o provedbi projekta je Klara Danilović, tajnica Odbora za urbanizam i stanovanje SKGO-a i može biti kontaktirana putem e-maila, klara.danilovic@skgo.org ili telefona +381 11 3223 446. Hrvatski predstavnik u projektu je arhitekt Božidar Poljak kojeg se može kontaktirati putem ureda Udruge općina na e-mail: info@udruga-opcina.hr ili na telefon 01/3689151.

**Tumačenje zakona
Pomozi si sam pa će ti jednog dana možda i država pomoći
Piše: Vesna Fabris**

Čitajte sami propise EU-a (acquis communautaire), ne tražite odobrenja, apstinirajte i - čekajte godinu dana da smislimo propis, apelira na potencijalne korisnike Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

"Zbog čestih upita predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji su se intenzivirali u ovo vrijeme izrade proračuna za sljedeću godinu, a vezano uz provedbu članka 6. Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja RH ovim putem dostavlja očitovanje i informaciju neophodnu pri planiranju proračuna za iduće razdoblje."

Ovim obećavajućim riječima visoko državno tijelo na svojoj web stranici započinje tekst u

kojem daje tumačenje članka 6. Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine br. 92/10). Svatko kome bi tumačenje trebalo ne bi mogao doli iskazati otvoreno oduševljenje jer – evo, država doista postaje servis građana, servis lokalne samouprave u ovom slučaju. Nešto se ipak mijenja, ide na bolje. Trebamo savjet, pitamo, i ministarstvo je tu da nam pomogne (ako već nije osiguralo donošenje zakona koji bi bio jasan i bez puno dodatnih pojašnjenja). Dakle, evo hvalevrijedne informacije neophodne pri planiranju proračuna za iduću godinu – a svi znamo kako je to težak i nezahvalan posao ako se ne radi automatizmom.

I onda nastavljamo čitati neophodnu informaciju:

"Sukladno odredbama Zakona jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu financirati mjere ruralnog razvoja kao i mjere posebne potpore uređene člankom 4. Zakona." Očito, taj posao lokalnoj samoupravi nije oduzet, ona ima pravo financirati. Dobro. Dalje, sljedeća rečenica:

"Način i uvjete dodjele posebne potpore propisat će Vlada Republike Hrvatske Uredbom. Rok za donošenje Uredbe je godinu dana od stupanja na snagu predmetnog Zakona, odnosno do 31. prosinca 2011. godine. Ministarstvo je započelo aktivnosti na izradi prijedloga Uredbe, te je plan da se Uredba donese prije isteka zakonskog roka, a najkasnije do listopada iduće godine."

Čekajte malo, sad je 2010. Mi SADA donosimo proračune za sljedeću 2011. godinu. A vlada planira donijeti nekakvu uredbu. Imaju je pravo donijeti do prosinca 2011., ali bit će jako marljivi pa će to biti već "najkasnije do listopada" 2011.

Zašto? Što treba činiti u međuvremenu? Kako će lokalna samouprava znati kako postupiti sad prilikom izrade proračuna za sljedeću godinu?

Objašnjenje slijedi: "Kako za sada ne postoji hrvatski provedbeni propis temeljem kojeg bi u potpunosti bili jasni uvjeti i način dodjele posebne potpore, možemo u nastavku u kratkim crtama prenijeti praksu Europske unije što se tiče provedbe mjera državnih potpora."

Kakav je to naputak? Nema hrvatskog propisa – jer ga nema. Jednostavno ne postoji. I nikom ništa. Nisu ga donijeli. Nisu ga pripremili, nije bio u proceduri.

Očigledno, toliko je krivih što tog propisa nema da zapravo nitko nije kriv.

Ali, ne brinite, Ministarstvo je velikodušno pa će vam u nastavku opisati praksu Europske unije.

Skraćeno: "Republika Hrvatska obvezala se uskladiti svoj sustav potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju do ulaska u Europsku uniju, odnosno u potpunosti primjenjivati pravnu stečevinu EU u području potpora nakon ulaska, uzimajući u obzir i rezultate pristupnih pregovora. Pri tome se u kontekstu EU legislative pod državnim

potporama podrazumijevaju one potpore koje zemlja članica smije sama financirati iz svog proračuna i uglavnom se odnose na mjere ruralnog razvoja."

Evo što se ne smije: "Sukladno pravnoj stečevini EU mjere državne potpore koje su namijenjene poboljšanju finansijske položaja proizvođača i ne pridonose razvoju sektora, mjere potpore koje su dodijeljene na temelju cijene, količine, jedinice proizvodnje ili jedinice sredstava za proizvodnju, smatraju se mjerama potpore za tekuće poslovanje koje zbog svoje prirode značajno ometaju mehanizme zajedničkog uređenja tržišta stoga nisu prihvatljive i ne mogu se financirati iz proračuna države članice."

Slijede pobrojani pravni propisi temeljem kojih se potpore mogu dobiti, a i mjere koje se mogu financirati iz proračuna zemalja članica EU. Napominje se i da prilikom uvođenja svake nove mjere državne potpore država članica mora mjere dostaviti Europskoj komisiji na notifikaciju, odnosno odobrenje. Za točno određene mjere potpore propisano je oslobođenje od notifikacije.

Napokon, tu je i obećanje da će Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja oformiti registar državnih potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju, što će značajno olakšati komunikaciju s Europskom komisijom po pitanju državnih potpora kada postanemo članica EU-a i osigurati nam mogućnost korištenja vlastitih sredstava za financiranje pojedinih mjera.... Postojanje registra predviđen je ažurnog praćenja u cilju sprječavanja privilegiranog položaja, a njegova uspostava očekuje se najkasnije do listopada 2011. godine.

Kakav je zaključak? Evo što sugerira ministarstvo: "Sukladno svemu prethodno nave-drenom, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu provoditi svoje mjere potpore u proračunskoj 2011. godini sukladno svojim programima bez da za njih traže odobrenje Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Preporuka je ovog Ministarstva da se u oblikovanju mjera za sljedeću proračunsku godinu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave što je moguće više orijentiraju na mjere za koje se već sada može jednostavno utvrditi da su u skladu s legislativom EU-a, te na smanjenje ili ukidanje mjera tržišno-cjenovne politike, ako ih primjenjuju. Ministarstvo posebno

preporučuje da se jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave suzdržavaju od primjene, u idućoj proračunskoj godini, istovjetnih ili sličnih mjera tržišno-cjenovne politike koje se primjenjuju na nacionalnoj razini sukladno Zakonu, te tako ne narušavaju ravnopravnu utakmicu na jedinstvenom hrvatskom tržištu."

POZITIVCI I NEGATIVCI DRŽAVNE UPRAVE U 2010. (iz perspektive hrvatskih općina) piše: Marko Ercegović

U proteklih par tjedana Udruga općina provela je kratko pilot istraživanje o percepciji odnosa pojedinih središnjih institucija prema jedinicama lokalne samouprave, točnije govoreći, općinama.

Kratak upitnik poslan je svim članicama Udruge uz molbu da opišu i ocijene s kojima su središnjim institucijama najbolje odnosno najlošije surađivali tijekom 2010. Iako je odaziv ispunjenih upitnika relativno skroman (10% odgovorenih anketa), rezultati su zanimljivi i djelomično potvrđuju neka već ustaljena mišljenja o pojedinim tijelima državne uprave.

U ovoj godini, od strane ispitanih općina, najbolje ocijenjeni su Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva te Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja. S obzirom na činjenicu da je riječ o svojevrsnim resornim ministarstvima za općine koje su uglavnom (iako ne isključivo) ruralna područja, takva situacija ohrabruje i ulijeva određeno povjerenje da će se dobar odnos nastaviti i u buduće. Posebice je to bitno u odnosu na najavljenе promjene koje će vrlo skoro zahvatiti lokalnu samoupravu:

implementacija EU regulative za poljoprivredu te uvođenje novog modela fiskalnog izravnjanja kao ključnog elementa buduće regionalne razvojne politike RH.

	Institucija	Ukupno bodova
1.	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva	17
2.	Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja	15
3.	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	7
4.	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	6
5.	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	5
5.	Državno odvjetništvo	5
6.	Ministarstvo uprave	3
7.	Ministarstvo pravosuđa	0

Rang lista institucija - ukupan broj bodova dobiven je razlikom pozitivnih i negativnih ocjena.

Sljedeći na listi su Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo mora,

prometa i infrastrukture te Državno odvjetništvo. Bez značajnijih komentara i primjedbi ispitanici su ocijenili ove institucije kao solidne u njihovom odnosu prema lokalnoj samoupravi, iako postoji prostor za napredak. I dok je Ministarstvo mora nešto značajnije za otočne i priobalne lokalne jedinice u odnosu na one kontinentalne, dobra suradnja Državnog odvjetništva s gradovima i općinama bitna je za cjelokupnu lokalnu samoupravu, dok su u javnim medijima plasiraju površne i neargumentirane izjave o korumpiranosti i neracionalnosti lokalnih jedinica. Upravo stoga, kako bi dokazali suprotnost tih tvrdnji i pridonijeli dosadašnjim naporima u borbi protiv organiziranog kriminaliteta, Državno odvjetništvo treba nastaviti razvijati dobar odnos i suradnju s lokalnom samoupravom, pri čemu im općine u skladu sa svojim mogućnostima i ovlastima moraju pomoći.

Na dnu liste, prema ocjenama općina, nalaze se Ministarstvo uprave i Ministarstvo pravosuđa. Usporedba pristiglih rezultata pokazala je da je Ministarstvo pravosuđa dobilo relativno najmanji broj ocjena, što navodi na zaključak da s tom institucijom općine zapravo vrlo malo surađuju. S druge strane, najviše negativnih ocjena i pismenih komentara dobilo je Ministarstvo uprave, što je prilično zabrinjavajuća ocjena za ministarstvo koje je odgovorno za cjelokupnu lokalnu i državnu administraciju. Suštinski, kritike upućene tom Ministarstvu uglavnom se svode na nedostatak rezponsivnosti, što je jedan od ispitanika slikovito opisao riječima kako je "dobiti pismeni odgovor od Ministarstva uprave - nemoguća misija". Ostale primjedbe tiču se nedostatne angažiranosti Ministarstva u konzultiranju lokalnih jedinica prilikom

donošenja zakonskih i podzakonskih propisa. S obzirom na recentne propise koji su stupili na snagu i koji su izravno ciljali na administrativni ustroj lokalnih jedinica (plaće, klasifikacija radnih mјesta, pravilnici i sl.), kao i na to da je spomenuto Ministarstvo odgovorno za provedbu najavljene funkcionalne i teritorijalne reforme lokalne razine, smatramo da takav odnos u budućnosti jednostavno neće biti održiv.

Naime, u trenucima kada se jedinice lokalne samouprave trebaju aktivno pripremati za kompetitivno funkciranje unutar Europske Unije (u prvom redu kroz jačanje kapaciteta za iskorištavanje sredstava iz strukturnih fondova ali i za pružanje novih javnih usluga građanima) te uzimajući u obzir činjenicu da se njima praktički nitko sustavno nije bavio već skoro 18 godina, bezuvjetna i profesionalna podrška Ministarstva uprave općinama i gradovima nameće se kao apsolutni prioritet. Nije realno za očekivati da će bilo koja javna politika (npr. regionalni razvoj, poljoprivreda, demografska obnova, školstvo...) ostvariti ikakav pozitivan rezultat ako ne postoji dobro pripremljena i obučena lokalna samouprava koja će biti u stanju provesti ciljeve tih politika na svojem području. Pri tome je bitno napomenuti da se čak 70% pravne stečevine EU-a izravno primjenjuje na lokalnoj razini. Da bi implementacija tih politika u Hrvatskoj odgovarajuće funkcionalala, nažalost nije dovoljno godišnje usvojiti po stotinjak novih zakona, već su potrebne i odgovarajuće prilagodbe i unaprjeđenje sustava državne uprave i lokalne samouprave. Autor ovih redaka u posljednje vrijeme često ima dojam da na trenutke Vlada RH u svojoj misiji europske integracije "od drveća ne vidi

šumu" i zapravo propušta vidjeti pravu dodanu vrijednost procesa EU integracije, a to je izgradnja kvalitetnog, održivog i transparentnog sustava javne uprave koji počiva na temeljima "dobrog upravljanja" (eng. *good governance*).

Način na koji trenutno funkcionira javna uprava ne može se opisati kao dobro upravljanje, čak ni uz uobičajeno nadahnuto tumačenje uspjeha državne administracije kakvog posebno vole etablirani državni dužnosnici. Čitav je niz primjera koji su zaposlenici Udruge općina osobno doživjeli, a koji idu u prilog tezi da (čast rijetkim iznimkama) hrvatska državna uprava i dalje favorizira staromodni pogled na administraciju (hijerarhijski glomazne strukture, stranačka politizacija uprave, hermetičnost prema nevladinom sektoru, itd.), a ne dobre prakse i trendove koje odgovaraju vremenu u kojem živimo, dakle 21. stoljeću!

Iznimno su skromni napori odgovornih da se administracija pretvori u horizontalnu mrežu kako bi ravnopravno uključila zainteresirane dionike (npr. akademski, poslovni i civilni sektor) u izradu propisa i politika. Već spomenutu inertnost prilikom traženja upita i savjeta nećemo detaljnije naglašavati, no ono što je bitno i nužno naglasiti jest nepoštivanje obligatornih konzultacija prilikom donošenja određenih zakonskih propisa. U velikom broju slučajeva ta se obveza pervertira na poznati način kojim se nastoji udovoljiti forma bez stvarne namjere za kvalitetnim dijalogom kroz razmjenu mišljenja. Primjerice, dopisi i zakonski prijedlozi na koje se traži očitovanje do sljedećeg ponедjeljka bez pardona bivaju dostavljeni u petak popodne. Možda bi neki slučajni promatrač zaključio da državna uprava

radi 7 dana u tjednu pa da je takav pristup radu uobičajan? Šteta što je realnost daleko od toga. Naime, pored nedostatka minimuma profesionalne etike, takvo postupanje državnih institucija predstavlja grubo kršenje osnovnih načela Europske povelje o lokalnoj samoupravi kao i Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata. Tragedija je tim veća što je Republika Hrvatska oba akta usvojila u potpunosti i to dobrovoljnim činom, stoga nepoštivanje njihovih odredbi ostavlja okus gorčine i ukupan dojam farse.

Za kraj valja spomenuti i zanimljiv podatak da nitko od ispitanika u anketi nije spomenuo institucije poput Središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU (SDURF), Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (SAFU), Akademije za lokalnu demokraciju, Agencije za regionalni razvoj ili Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Sva nabrojena tijela trenutno imaju ili će vrlo skoro imati iznimnu ulogu za lokalne jedinice, posebno kad je riječ o isplati finansijskih sredstava (bilo europskih iz prepristupnih i strukturnih fondova, bilo domaćih dotacija i transfera) te edukaciji lokalnih službenika i dužnosnika. Činjenica da ih nitko od ispitanih općina nije ocijenio prilikom ispunjavanja ankete zapravo govori da su te institucije za lokalnu samoupravu nevidljive odnosno nepostojeće, što treba čim prije ispraviti ako želimo imati stabilan sustav međurazinske suradnje.

U konačnici, gdje je tu uloga Udruge općina? Kao nacionalni predstavnik interesa lokalnih jedinica (općina), Udruga će nastaviti sa svojim

dosadašnjim radom s namjerom da pojača napore u zagovaračkim aktivnostima (npr. uključenost u konzultacijama prilikom donošenja novih zakona i propisa), pojača prisutnost u javnim medijima te pripremi članice za predstojeće funkcioniranje unutar Europske Unije. Upravo su ti aspekti djelovanja od strane članica Udruge prepoznati kao bitni te oni koji zahtijevaju dodatan angažman. Uvažavajući

objektivne otegotne okolnosti (poput ograničenih finansijskih sredstava i ljudskih resursa) i one pozitivne (jačanje značaja lokalne razine unutar EU-a, te širenje partnerske mreže), autor teksta je mišljenja da je Udruga u pogodnoj poziciji za iniciranje određenih pomaka, no ipak valja imati na umu da je za pravi uspjeh neophodno iskrena i otvorena suradnja s druge strane stola, odnosno od predstavnika središnjih institucija.

